

Explicació bíblica de les lectures de tots els diumenges i festes

Joan Ferrer, biblista

**Diumenges del 29 al 31 del temps de durant l'any
(Tots Sants, Fideles Difunts,
Nostra Senyora Jesús criat, Rei de tot el món)**

Del 19 d'octubre al 23 de novembre de 2023

Cicle C

CPL
Curs de Pastoral Litúrgica

1 lectura. Èxode 17,8-13

Aharon i Hur, un a cada banda, li aguantaven les mans.

El camí d'Israel vers la Terra Promesa conté dificultats i conflictes de tota mena. La ruta es presenta plena d'adversaris perquè Israel és una amenaça política i militar per als pobles que ja ocupen la terra. Aquest passatge de l'Èxode identifica els amalequites com la quinta essència dels enemics del poble de Déu.

El text és una narració de victòria contra els enemics: hi ha una confrontació, una batalla i una victòria. El text ens presenta per primera vegada en la Bíblia la figura de Josuè, que esdevindrà el gran succes-

or de Moisès i la persona encarregada de fer entrar el poble de Déu a la Terra Promesa.

Moisès, que no participa en la batalla, és la figura clau que assegurarà la victòria d'Israel. La seva acció ens fa entendre que la batalla i la victòria no són pas una acció militar ordinària. El que és decisiu per a la resolució del conflicte és la poderosa mà alçada de Moisès, que parla del poder del Senyor. La combinació de les dues accions és fonamental: hi ha l'obra i la voluntat de Déu i la genuïna activitat humana.

2 lectura. 2 Timoteu 3,14-4,2

Les Sagrades Escripures et donen la saviesa que duu a la salvació.

La segona carta a Timoteu és essencialment un conjunt de reflexions que tenen la base en la pròpia experiència de Pau oferta com a exemple. En aquest passatge, però, el tema és Timoteu. Comença presentant un sumari de l'argument de la carta: «Persevera en la doctrina que has après i has acceptat amb tota confiança». El tema de la persistència en la fe és nuclear des del principi: «Procura revifar el do de Déu que has rebut» (2 Tm 1,6), «guarda el valuós tresor de la fe» (1,14), etc. També se li recorda la necessitat de la resistència i l'advertiment sobre aquells que no romanen fidels.

Aquesta exhortació pren ara un caire específic: l'autor remet a les fonts en què Timoteu va aprendre la fe cristiana. Sa-

bem que Timoteu va aprendre de Pau, però també de la seva àvia Lois i de la seva mare Eunice. Timoteu «des de menut coneix les Sagrades Escripures». El context familiar és essencial. I les Escripures «que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació a través de la fe en Jesucrist». La família i l'Escriptura han servit per ensenyar-li la fe cristiana. L'Escriptura és una realitat bàsica en l'experiència cristiana, atès que és «inspirada per Déu», i en la comunitat de les persones fidels —en l'Església— és el fonament per a «ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé».

El fragment acaba de manera solemne: invoca Déu i Jesucrist, jutge dels temps darrers, que ha de manifestar-se en el

seu Regne. Aquest fet definitiu demana una resposta urgent a «proclamar la paraula de l'Evangeli».

El filòsofs grecs i romans deien que calia fer les coses en el moment oportú. Aquí, 2 Timoteu ens sorprèn dient: «Insisteix en tot moment, tant si és oportú com si no ho és». Semblaria que predicar o

ensenyar en un moment desfavorable té el risc de malbaratar energies i oportunitats; però val la pena de prendre aquest risc perquè el judici a què s'acaba de referir no esperarà per sempre, de manera que la persistència és una realitat fonamental per al predicador de la veritat, que actua «com un mestre que sap ensenyar».

3lectura. Lluc 18,1-8

¿I vosaltres creieu que Déu no farà justícia als seus elegits?

La història de la viuda perseverant i del jutge sense pietat és magnífica: conté un ensenyament als deixebles sobre la pregària i deixa oberta una qüestió intrigant («quan el Fill de l'home vindrà, ¿creieu que trobarà fe a la terra?»). En el context dels ensenyaments sobre la fe que hem anat rebent en aquests capítols de l'evangeli segons Lluc, el missatge d'aquesta paràbola és molt clar: la fe és també pregària fervent i persistent. (Més endavant, la paràbola del fariseu i el publicà que van pujar al temple a pregar hi afegirà encara un altre ensenyament: la pregària és l'ocasió per a l'honestedat i la generositat envers un mateix i els altres).

Els primers cristians la major part de les vegades van fixar l'atenció en la viuda, però també van parar atenció en el jutge. La viuda era una dona indefensa, sense influències. A fi d'obtenir justícia sols disposava de la seva perseverança: presentar-se a la porta de la ciutat on es feien les audiències i seguir el jutge pels carrers. Finalment, el jutge ja no podia resistir més la presència d'aquella dona, de manera que decidí fer-li justícia.

Aquesta dona serví als primers cristians per aprendre que «hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança». La pregària no és pas l'últim recurs, quan tots els plans han fracassat, sinó que, al contrari, és la tasca primera de la vida cristiana. La persecució de la justícia en la pregària de la viuda ha esdevingut una expressió de fe profunda, el tipus de fe que el Fill de l'home cerca.

Els primers cristians també es van adonar del fet que si un jutge sense escrúpols va acabar fent cas dels planys incessants de la viuda, era evident que Déu, pare amorós, ha d'escollar el seu poble fidel, que li demana sense cessar justícia en el món.

Per continuar preguntant, però, cal una espurna de confiança –com un gra de mostassa– en el fet que qui escolta les pregàries hi donarà resposta. Notem que la viuda demana justícia i que el que Déu vol atorgar és justícia. La paràbola no és una promesa que Déu ens donarà el que nosaltres vulguem, sinó el que correspon a la manera de ser de Déu. ¿Què més podríem desitjar?

1 lectura. Siràcida 35,12-14.16-18

El Senyor fa justícia, no té miraments amb el prestigi dels homes.

Les reflexions sapiencials del mestre de Jerusalem del segle II abans de Crist, Jesús, fill de Sira, són petites espurnes de sensatesa profundament arrelades en la fe i la història religiosa del poble d'Israel.

Els quatre versets que componen la lectura d'avui tracten del misteri de Déu, jutge imparcial dels homes. El llibre del Deuteronomi ja havia arribat a aquesta certesa: «El Senyor, el vostre Déu, és el Déu dels déus, i el Senyor dels senyors. És el Déu gran, poderós i temible, que no fa distinció de persones ni es deixa subornar» (10,17).

L'orfe i la viuda eren persones que, en l'especial sensibilitat religiosa que caracteritza la fe d'Israel, ja eren singularment protegides: «No maltractis cap viuda ni cap orfe: si els maltractes i clamen a mi, jo escoltaré el seu clam i, encès d'indignació, us faré morir a la guerra; llavors quedaran viudes les vostres dones, i orfes els vostres fills» (Èxode 22,21-23). El defensor d'aquestes persones oprimides i desvalgudes és Déu mateix: «Déu és pare d'orfes, defensor de viudes, des del lloc sagrat on resideix» (Salm 68,6).

2 lectura. 2 Timoteu 4,6-8.16-18

El Senyor em salvarà de tots els qui em volen perjudicar.

L'experiència personal disposa d'una immediatesa que la fa extraordinàriament apta per a la comunicació genuïna entre el qui parla i el grup de persones que escolten. Pau, quan parla d'ell, sempre té cura de fer-ho com a exemple específic de l'obra de l'Evangeli: el centre sempre és el que Déu ha fet per a Pau i a través de Pau, i no pas el que Pau ha aconseguit.

Les cartes a Timoteu van ser escrites per deixebles de Pau que volien oferir als lectors o oients cristians un exemple poderós de vida cristiana.

En el passatge d'avui, Pau ja se sent proper a la mort: «Ja m'ha arribat el moment de desfer les amarres i deixar

el port». Tot seguit recorda la natura de la vida de Pau: «Després de lluitar en aquest noble combat i acabada la cursa em mantinc fidel». La imatgeria esportiva era molt apreciada en el segle I (tal com ho és en el nostre temps en molts sectors). La gent entén la disciplina i la persistència que es necessita per guanyar les curses atlètiques o els partits. El premi és la corona dels vencedors. I aquest reconeixement de la victòria, Déu el donarà també «a tots els qui enyoren la seva manifestació».

Pau, però, s'ha sentit abandonat —com potser molts cristians en el seu temps i en el nostre—, però ha experimentat sempre l'assistència de Déu en tota

mena de sofriments, i això és el que podem esperar també els seguidors del

Senyor, que ens «guardarà per al seu Regne celestial».

3lectura. Lluc 18,9-14

Déu meu, sigueu-me propici, que sóc un pecador.

Les persones solem cercar ajuda a través de la pregària. Molts se senten culpables perquè pregunten sols en situacions extremes o se senten frustrats perquè les seves peticions no sembla que trobin resposta. Altres pensen que la pregària és una cosa reservada a un tipus especials de cristians que tenen un do especial per a aquesta tasca. També hi ha qui pensa que la pregària és una prioritat secundària enfront de la tasca social o caritativa.

Hem d'observar que la pregària és un tema prominent en l'evangeli segons Lluc: des dels himnes dels evangelis del naixement fins a la pregària d'intercessió envers els qui el mataven, tot el ministeri de Jesús és teixit de pregària i la pregària és un tema constant en l'ensenyament de Jesús als seus deixebles.

El passatge d'avui és la paràbola dels dos homes que van al temple a pregar. El contrast entre fariseus i publicans és ben conegut en l'evangeli. El fariseu és el model de l'home religiós benpensant. Notem, però, que la seva pregària és sospitosa: «En el seu interior». ¿Vol

dir una mena de soliloqui en què fonamentalment es parla a si mateix?

La pregària d'aquest, tot i que formulada com a acció de gràcies, sembla que demani que Déu confirmi que ell no és pas «com els altres homes» i que la seva pietat religiosa és excepcional. Els verbs són en primera persona: «jo, jo...». I l'home es compara de manera arrogant amb l'altre.

L'altre, en canvi, es donava cops al pit en senyal de profunda angoixa. El cobrador d'impostos és ben conscient del judici diví, de la rasa profunda que hi ha entre ell i Déu, de manera que sols es pot confiar a la misericòrdia divina.

El comentari final declara que la pregària del cobrador d'impostos és acceptada per Déu. La de l'altre, que se sent tan piadós, just i arrogant, no pot ser rebuda. La petició acollida és molt simple: «Déu meu, sigueu-me propici, que sóc un pecador». Ens ensenya que l'única condició per a la pregària és un reconeixement honest del nostre lloc davant la justícia i la misericòrdia de Déu.

JOAN FERRER

1 lectura. Apocalipsis 7,2-4.9-14

Apareció en la visión una muchedumbre inmensa, que nadie podría contar.

El fragmento que hoy proclamamos forma un interludio entre la obertura de los seis primeros sellos y el último. La primera parte de nuestra perícopa describe el sellado –«hasta que marquemos en la frente a los siervos de nuestro Dios»– de los que han sido redimidos en Israel. Esta acción indica que han sido confirmados como miembros de la comunidad del Cordero, Jesucristo. El número de 144.000 es simbólico: es el resultado de multiplicar 12 –las tribus de Israel– por sí mismo y por mil. Es una cantidad muy grande, sin embargo solo se refiere a Israel.

La segunda parte de la visión es la descripción de la confirmación de los miembros de la comunidad del Cordero que provienen de fuera del judaísmo: «De toda nación, raza, pueblo y lengua». Estos no tienen un número preciso y geométrico como el otro gru-

po, sino que la multitud es «tan inmensa, que nadie la podría contar».

Iban vestidos de blanco, símbolo de pureza y llevaban palmas, señal aquí de la victoria del Cordero y, a través de él, de los salvados. El himno que cantan es una alabanza a Dios y al Cordero.

La precisión final del personaje de la corte de Dios cuenta que los que ahora se encuentran ante la presencia de Dios y del Cordero solo han podido llegar allí a través de una gran lucha y sufrimiento. Todo hace pensar que son los que han dado la vida para defender la fe, los primeros mártires de la Iglesia. Pero se ha de notar que, aunque sus sufrimientos son importantes a ojos de Dios, su victoria no ha sido obtenida a través de sus propios esfuerzos sino por la muerte de Jesús y su resurrección triunfante: «Han lavado y blanqueado sus vestiduras en la sangre del Cordero».

2 lectura. 1 Juan 3,1-3

Veremos a Dios tal cual es.

Este texto nos enseña algo sobre los hijos de Dios. En primer lugar nos dice que se caracterizan por el amor que Dios les ha dado. Este amor se ha de manifestar en amor mutuo entre hijos de Dios, que se han convertido en hermanos. El punto de partida, sin embargo, es el amor de Dios que ha construido la comunidad. Hay un hilo que une a todos los creyentes, del pasado y del presente, conocidos y desconocidos,

que es el amor de Dios. Recordamos que en el credo afirmamos que creemos en la «comunidad de los santos». Este amor pide –porque el amor solo se puede pagar con amor– una respuesta de amor a Dios y a los «santos» de todos los siglos. Esto es una fuerza poderosa de apoyo y solidaridad.

Está también otro punto: el amor es un motivo que conecta a los creyentes,

unos con los otros, y, a la vez, les mantiene apartados del mundo. La perspectiva no es de carácter sectario, sino de otro tipo muy diferente: en todas las épocas, los que adoptan los valores y percepciones del mundo no son capaces de reconocer a Dios ni los hijos de Dios. La humanidad permanece al margen de Dios por su propia ceguera. Los creyentes también comparten el hecho de ser objeto de la hostilidad perenne del mundo hacia el Evangelio.

El fragmento termina hablando del futuro de los hijos de Dios: aunque, por el amor de Dios ya somos ahora hijos de Dios, el futuro promete que nos llevará a otra transformación, «seremos semejantes a él», aunque no sabemos qué significará esta transformación. Todos los cristianos hemos compartido a lo largo de los siglos la convicción de que la muerte no será el fin de nuestra vida de unos con los otros o con Dios. El futuro es a su vez conocido y desconocido.

3lectura. Mateo 5,1-12a

Estad alegres y contentos, porque vuestra recompensa será grande.

Las bienaventuranzas son una constatación de bendición escatológica y son particularmente apropiadas para la fiesta de Todos los Santos.

Se pueden leer desde dos perspectivas. Desde los receptores de las bendiciones: ¿A quién pertenece el Reino de los cielos? ¿Quién heredará la tierra? ¿Quién verá a Dios? Las respuestas son sorprendentes: los pobres en el espíritu, los sufridos, los limpios de corazón. Estos candidatos tan insólitos son los beneficiarios de la especial atención de Dios.

También se pueden leer desde la perspectiva de las bendiciones prometidas: ¿Qué pueden esperar los pobres en el espíritu? ¿Y los sufridos o los limpios de corazón? De nuevo, en términos de los estándares humanos de recompensa, las respuestas son sorprendentes: son demasiado colosales. No solo son promesas orientadas a una existencia más allá de la muerte, sino que tienen un profundo impacto en la vida vivida ahora.

Observemos las dos últimas: los perseguidos y los calumniados porque han llevado una vida de acuerdo con el Evangelio, estos recibirán una gran recompensa y el Reino les pertenece.

En el día de Todos los Santos la Iglesia celebra la promesa que Dios no ha olvidado a los pobres en el espíritu, los que lloran, los sufridos, los que tienen hambre y sed, los misericordiosos, los limpios de corazón, los que trabajaron por la paz ni a los perseguidos.

La última bienaventuranza tiene una referencia inesperada para los que aún están vivos. Estos no están invitados a recibir una recompensa instantánea sino a ser confortados en una perspectiva escatológica. Ante la persecución e incompreensión, la promesa divina afecta al futuro y conlleva una promesa divina de alegría. La celebración de la reivindicación que hace Dios de los santos, que sufrieron, conlleva ánimo para todos los que luchan contra las fuerzas de la opresión.

JOAN FERRER

1 lectura. Isaías 25,6a.7-9

El Señor aniquilará la muerte para siempre.

Dios tiene previsto un futuro de felicidad para el pueblo de Dios. El fragmento que leemos hoy pertenece al llamado «apocalipsis de Isaías» (capítulos 24-26) y es un prodigio. Es sorprendente que no haga distinción entre los que en Israel han sido fieles al Señor y al resto de la humanidad. *Todos* los pueblos participaran en el convite del Reino de Dios, cuando la pena y la muerte quedarán definitivamente apartadas. La montaña de Sion, el lugar donde estaba el templo de Dios, fue visto por el Antiguo Testamento como el lugar en que se produciría el encuentro entre Dios y la humanidad.

El convite de Dios será extraordinario: «Un festín de manjares suculentos, un festín de vinos de solera; manjares ex-

quisitos, vinos refinados» (Isaías 25,6b). Pero, además, Dios actuará de manera inaudita: «Arrancará en este monte el velo que cubre a todos los pueblos». La causa es que Dios «aniquilará la muerte para siempre». El oprobio –el pecado– ha sido destruido porque «lo ha dicho el Señor». El profeta nos recuerda con esta frase que aquí se está expresando la misma palabra del Dios viviente.

Isaías celebra que Dios será completamente presente en medio del mundo: «Aquí está vuestro Dios». Este texto del profeta lleva el alegre anuncio de la salvación, como es conocida en el Antiguo Testamento hasta el límite: hasta el dintel de lo que Jesús, el Hijo de Dios, realizará.

2 lectura. 1 Tesalonicenses 4,13-14.17b-18

Estaremos siempre con el Señor.

Las cartas de Pablo son siempre cartas pastorales. En el caso del pasaje que proclamamos hoy, Pablo muestra su interés por una inquietud que ha surgido dentro de la comunidad de Tesalónica: algunos de los creyentes ya han muerto, entonces, ¿qué?

Pablo y las iglesias que él fundó vivían en la expectativa que Cristo volvería en un futuro muy cercano. La cuestión era que no tenían respuesta para los que ya hubieran muerto: ¿qué les pasaría el día que Cristo regresara?

Pablo demuestra que la respuesta teológica y la pastoral se encuentran íntimamente vinculadas. Los tesalonicenses no tienen que entristecerse «como los hombres sin esperanza». Los cristianos tienen la obligación de consolarse los unos a los otros, así demostrarán que han entendido el mensaje teológico que Pablo les ha anunciado.

Pablo no prohíbe a los cristianos que se entristezcan. Lo que les dice es que no se pueden entristecer como «los hombres que no tienen esperanza». La

esperanza es la clave teológica de todo: el hecho de que Dios haya resucitado a Jesús de entre los muertos significa que Dios también resucitará a los que han muerto. La resurrección de Jesús no es

un milagro privado, un acto de magia para asegurar la fe en su poder individual, sino que es el primer paso del triunfo final de Dios sobre la muerte.

3lectura. Juan 11,17-27 Yo soy la resurrección y la vida.

Este texto es de una gran riqueza. Entre la noticia de la enfermedad de Lázaro y el grito de Jesús a Lázaro que está dentro del sepulcro, encontramos muchos episodios: la larga conversación de Jesús con los discípulos sobre Lázaro y el camino hacia Betania; la conversación de Jesús con Marta y otra con María; en la entrada del sepulcro, la nueva conversación con Marta y la plegaria de Jesús. Y después del signo, las reacciones a lo acaecido.

Jesús en toda la historia es portador de vida ante la muerte. El texto es rico en la ironía juánica y contiene los dobles sentidos habituales en su evangelio: «está dormido» no se refiere al «sueño ordinario» sino a la muerte. Cuando llega a Betania, Marta es incapaz de captar qué dice Jesús y qué se dispone a hacer. El lenguaje de Jesús es desconcertante. Nadie entiende nada. Marta se queja porque un cuerpo muerto de cuatro días ya se descompone. Nadie espera que la vida pueda salir de la muerte. Nadie entiende que Jesús es el mismo poder dador de vida de Dios.

Jesús hace una de las afirmaciones

fuertes, en primera persona: «Yo soy la resurrección y la vida». La vida del tiempo nuevo ya no es una posibilidad futura sino una realidad presente. Estar unido con Jesús significa ser receptor de vida eterna. En medio de los símbolos de la muerte –profundo dolor, una audiencia escéptica e impaciente, el hedor de la muerte y las vendas y el sudario que atan– Jesús habla y actúa y la vida se presenta.

Sorprende que haya tan poca alegría después del acontecimiento. Es cierto que algunos judíos creen, sin embargo otros irán a buscar a las autoridades religiosas para establecer un plan que lleve a Jesús a la muerte: la historia del dador de vida se convierte en una historia a muerte, porque la vida nueva abre un futuro imprevisible, que se entiende como una amenaza para los que piensan que controlan el futuro. La historia definitiva de Jesús y del Evangelio confirma que la vida no será vencida por la muerte. Lo que hay debajo de la resurrección de Lázaro es no solo la muerte de Jesús, sino su resurrección y la continua donación de vida.

JOAN FERRER

1 lectura. Malaquies 3,19-20a

Per a vosaltres, que venereu el meu nom, sortirà el sol de la felicitat.

Aquest breu fragment de la profecia de Malaquies es troba al final de llibre, que, alhora, és el darrer llibre de l'Antic Testament segons la tradició llatina. Ens trobem, per tant, al llindar del Nou Testament.

El passatge ens situa en un moment d'una crisi gravíssima causada per la intervenció del Senyor de l'univers. Les imatges són amenaçadores: «Vindrà aquell dia abrusador com una fornal».

Els qui seran incendiats per aquest foc són «els orgullosos i els injustos». La destrucció d'aquests serà total: «No en deixarà ni l'arrel ni la tija». Davant d'aquesta panoràmica tan greu i amenaçadora, sorgeix un raig d'esperança: «Per a vosaltres, que venereu el meu nom, sortirà el sol de la felicitat». Déu és sempre una promesa de llum i de goig per a aquells qui no viuen centrats en l'egoisme negador dels altres i de la justícia.

2 lectura. 2 Tessalonicencs 3,7-12

Volíem donar-vos un exemple amb la nostra vida.

Hem de notar que aquest fragment famós de la segona carta als Tessalonicencs tracta d'afers de dins de la comunitat cristiana. En el verset que hi ha just abans d'on comença el passatge d'avui, l'apòstol diu: «Germans, en nom de nostre Senyor Jesucrist, us manem que us aparteu de qualsevol germà que visqui desvagat». (2 Tessalonicencs 3,6). Pau es dirigeix a cristians i vol ser un exemple per als germans cristians. La qüestió aquí és com els cristians s'han de tractar els uns als altres i no pas com les persones del món que passen fam s'han d'alimentar. El sentit del mot «desvagat» indica el qui és irresponsable, que no té en compte les necessitats i els desigs dels altres. Es tracta de persones que menyspreen la comunitat.

Sembla que a Tessalònica hi havia gent

que pensaven que si Jesús havia de retornar en qualsevol moment, ja no tenia sentit continuar treballant, perquè la fi del món era imminent. Fos com fos, la resposta és contundent: «Els ordenem i els recomanem en nom de Jesucrist». L'exemple que cal seguir és el propi comportament de Pau que «a ningú no demanava de franc el pa que menjava».

El que realment preocupa l'autor de la carta, que segurament és un deixeble de Pau que escriu en el seu nom i autoritat, és que aquest comportament de gent deixada causa perjudici a la comunitat: «A més de no treballar, es posen on no els demanen».

Aquests tessalonicencs han pres la fe com a excusa per a un comportament irresponsable: gent desvagada de cos,

però també ho podrien ser de pensament i d'esperit, que manipulen la fe pensant que els aportarà les peces de vida que els falten. La fe no admet esperar que un altre treballi per nosaltres,

que un altre pensi, que un altre pregui. La fe ens fa submergir en la realitat de cada dia, alhora que ens fa saber que aquesta vida no conté pas tota la història.

3lectura. Lluc 21,5-19 Sofrint amb constància us guanyareu per sempre la vostra vida.

Totes les lectures del leccionari d'avui apunten vers la promesa de Déu d'un món recreat.

El temple, en Lluc, és el context de tota l'activitat de Jesús des del moment de la seva entrada triomfal a Jerusalem: Jesús el purifica, hi troba gent hostil que el qüestiona, en denuncia els escribes i remarca la generositat de la viuda pobra. El temple és el lloc de Jesús per raó de qui és, però, alhora, és un indret on no és benvingut perquè en desafia la corrupció i el caràcter pretensius. En aquest marc, doncs, no és pas d'estranyar que Jesús respongui a un comentari sobre la bellesa del temple anunciant-ne la destrucció. Ha esdevingut una institució cega a la missió que li havia estat encomanada. El temple ignora l'Únic per al qual pot existir.

El discurs de Jesús ens ensenya que el temps present és un temps de testimoni i de conflicte. Tot el ministeri de Jesús ha comportat aquesta lluita contra les autoritats religioses i civils, contra la incomprensió de família i amics. Les respostes hostils són sempre a l'abast en un món on el govern de Déu no sols

és rebutjat, sinó que és vist com una amenaça. Però Jesús sap que la fidelitat en el temps de la prova comporta la promesa de la protecció divina.

Aquest temps de la prova és vist com una oportunitat per a donar testimoni. ¿On més la comunitat podrà tenir accés a reis i governadors? ¿De quina millor manera pot la comunitat exercir la seva vocació a la missió? Més que preparar una defensa que l'ansietat pot convertir en ineficaç, la persona fidel pot comptar amb la presència i els dons de Déu: dons de saviesa i eloqüència que confonen els acusadors i no contradiuen l'Evangeli. Inevitablement el Regne de Déu comporta una amenaça molt seriosa a les estructures de poder establertes.

Quan els lectors originals de Lluc llegien aquestes pàgines, el temple ja havia estat destruït i tothom ho sabia. Per tant, Jesús és clarament un profeta en qui es pot confiar. Per als qui han estat fidels a l'Evangeli de Jesús, el fet de sentir parlar del Segon Advent del Senyor és un motiu no de por i incertesa sinó d'encoratjament i esperança.

JOAN FERRER

1 lectura. 2 Samuel 5,1-3

Tu pasturaràs Israel, el meu poble, seràs el seu sobirà.

Les lectures de l'Antic Testament que ens presenten el pas de l'antiga confederació de tribus a la monarquia assoleixen un punt important en aquest text que ens narra l'acceptació de David com a rei per part de totes les tribus d'Israel. El jove fill de Jesè ja ha estat ungit per Samuel –sota les instruccions del Senyor– i, posteriorment, ha estat acceptat com a cap del poble del país de Judà, on ell havia nascut. Ara, els caps de les altres tribus d'Israel es dirigeixen a la capital temporal de Judà, Hebron, i demanen a David de ser rei també de les tribus del nord.

Des del punt de vista històric ens és desconeguda la causa de la profunda divisió que hi ha entre les tribus del nord i les del sud, que acabarà comportant el trencament del Regne, després de la mort de Salomó, però el text d'avui és un testimoni de l'habilitat i el carisma personal de David per conduir el conjunt del poble unit.

La manera com el text descriu aquest moment tan significatiu en la carrera de David és molt important. La tasca del cap consisteix a «pasturar Israel». El pastor és el qui protegeix el ramat i qui, alhora, el mena vers un futur adequat i just. Cal notar que el treball de pastor que feia David de nen es troba a la base d'aquesta metàfora tan significativa per a tota la Sagrada Escripura (2 Samuel 7,8; Ezequiel 34,23-24; Salm 23; Joan 10,11-18).

Hem de notar la importància de la paraula «pacte» (o «aliança») que apareix en el text: aquest «pacte» no és sols entre les tribus i David, sinó entre el poble i el seu Déu, ja que David ha estat escollit i ungit per voluntat de Déu.

El Nou Testament ens fa conèixer que, en Jesús, l'amor del Déu de l'aliança, ha estat refermat d'una manera nova i sorprenent.

2 lectura. Colossencs 1,12-20

Per ell Déu volgué reconciliar-se tot l'univers.

Avui l'Església celebra el Regne de Crist sobre tota la creació. L'himne del temps dels orígens de l'Església recollit en la carta als Colossencs canta la primàcia de Crist a través d'una notable varietat d'imatges.

L'himne comença donant gràcies al Pare pel Regne, do i herència, obtingut

gràcies a l'alliberament del poder de les tenebres per obra del Fill, que ens ha rescatat de la xarxa del mal i del pecat i ens ha obtingut el perdó de Déu. Crist porta la veritable imatge de Déu. A continuació, l'himne proclama la connexió de Crist amb la creació: ell és el primogènit, ell és agent de creació, ell és l'origen i l'objectiu de la creació. Crist

és el cap de l'Església i «la primícia dels qui retornen d'entre els morts». La part final de l'himne remarca la missió salvífica de Crist: és a través de Crist que Déu «volgué reconciliar-se tot l'univers... per la sang de la creu de Jesucrist».

Notem la singularitat d'aquest himne que proclama el Regne de Crist so-

bre tota la creació i les implicacions d'aquest Regne per a la humanitat. A través de Crist, Déu transfereix la humanitat del «poder de les tenebres» a «l'heretat del poble sant, en el Regne de la llum». Commemorar i celebrar aquesta realitat comporta una obligació de gratitud sense límits.

3 lectura. Lluc 23,35-43

Avui seràs amb mi al paradís.

La narració de la crucifixió de Jesús en l'evangeli segons Lluc conté un aplec de temes característics de tot l'evangeli. Remarquem el motiu reial, que és el que cal ressaltar en la celebració de la solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist, Rei de tot el món.

Les autoritats religioses d'Israel han acusat Jesús de càrrecs polítics: «Hem trobat aquest home que esgarria el nostre poble, prohibeix de pagar tributs al Cèsar i diu que és el Messies, el rei» (Lluc 23,2). El governador romà, però, no troba que sigui culpable de cap càrrec: Jesús és l'innocent, però serà un home empresonat per disturbis i assassinat qui serà alliberat en lloc de Jesús.

Les paraules de burla dels caps religiosos, dels soldats i d'un dels criminals crucificat amb Jesús i el rètol clavat dalt la creu indiquen la veritable naturalesa de la reialesa de Jesús.

Notem que la demanda repetida de «¿No ets el Messies? Salva't a tu mateix i a nosaltres» funciona com una nova temptació per a Jesús, a l'estil

de les que li havia proposat el diable al començament del seu ministeri. Aquí Jesús és invitat a evitar la creu. La temptació consisteix a escollir una altra vocació, a ser una mena diferent de rei: una figura política com la que hi havia en l'acusació que les autoritats religioses van presentar al governador romà. Jesús no dona cap mena de resposta a les burles i resta fidel a la voluntat divina.

Hi ha un altre detall que hem d'observar: Jesús és el Messies que salva els altres precisament perquè no se salva a si mateix. Ell està absolutament compromès amb el pla misteriós de Déu que inclou la traïció i la mort. Sols en la manca absoluta de poder de la creu ell pot demostrar l'autoritat que li permet salvar els criminals, els burletes i els caps religiosos. En refusar les veus de temptació, Jesús ens mostra quina mena de rei és: un rei que confia en la voluntat divina que el porta a la creu i l'obeeix més enllà de qualsevol lògica humana. El segon criminal ha entès aquesta lògica del Rei clavat a la creu.

JOAN FERRER